

Helgå Hyttegrend
v/Irene Helgesen
Håhammarbrautene 112
4045 HAFRSFJORD

Vår dato: **22. 12. 2008**

Vår ref.: NVE 200804652-5 emp/vem

Arkiv: 623

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Velaug Amalie Mook

22 95 91 03

NVEs vurdering i klage på anleggsbidrag for forsterkning av strømmettet til Helgå Hytteforening - vedtak

Saksopplysninger

NVE viser til mottatt klage av 19. august 2008 fra Helgå Hytteforening ved Irene Helgesen og Halvor Thuv. Helgå Hytteforening klager på Jæren Everks krav om anleggsbidrag for forsterkning av strømmettet i hyttegrenda og på nivået på anleggsbidrag for de hyttene som har koblet seg til nettet i 2008.

Helgå Hytteforening oppgir følgende:

- Ingen nye hytter er bygget siden 1995, men eksisterende hytter har tilknyttet seg løpende.
- I september 1995 ble det opplyst at det maksimalt kan installeres 1x63A inntakssikringer, noe som senere ble muntlig korrigeret til 1x40A. Hytteforeningen har derfor regnet med et maks uttak på 9,2 kW per hytte.
- Ingen i Helgå hyttegrend har søkt om forsterkning av inntakssikringene.
- I 2008 ble det gjort avtale med Hå kommune om tilkobling til vann og avløpsanlegg. Hytteforeningen tok kontakt med Jæren Everk med tilbud om å benytte grøftene til vedlikeholdsarbeid av strømmettet, når de uansett skulle åpnes.
- Under et møte 5. februar 2008 bekrefter Jæren Everk at de vil benytte grøftene til forsterkning av nettet, da eksisterende nett er for dårlig dimensjonert. Anleggsbidraget oppgis å være i størrelsesorden 100 000 til 130 000 kr. I e-post av 13. februar korrigeres forventet anleggsbidrag til ca. 400 000 kr. I tillegg kommer gravekostnader for nedlegging av kabler og oppsett av ny nettstasjon.
- På et møte 26. mai 2008, da gravingen allerede var i gang, ble partene enige om at Jæren Everk skulle levere kabler, og at Helgå Hyttegrend skulle legge ut for kostnadene i forbindelse med kablegging i grøftene, så skulle kostnadsspørsmålet tas opp igjen på et senere tidspunkt.

- Hyttene som tilknyttet seg nettet da det ble ferdigstilt i 1996 har betalt kr 8 500 kr for tilknytningen. Beløpet er indeksjustert for senere tilknytninger. Fra 2008 har nye tilknytninger betalt 11 000 kr (8 500 kr indeksregulert) pluss 4 200 kr for forsterkning av nettet.

NVE har i brev av 1. september 2008 bedt Jæren Everk gjøre rede for alle de forhold de finner relevante for NVEs behandling av saken.

Jæren Everk har i brev av 1. oktober 2008 gitt følgende informasjon i saken:

- Strømnettet i hyttegrenda ble i 1995 dimensjonert med en belastning på 2-3 kW per hyttetomt. Dette ble ansett som tilstrekkelig ut i fra at det på det tidspunktet ikke var tillatt å ha vann eller avløp i hyttene. Totalt er det 96 hyttetomter i hyttegrenda, og Jæren Everk har forskuttert anleggskostnadene for de hyttene som har tilknyttet seg etter ferdigstillelse av anlegget.
- Da nettet ble bygget, ble dimensjoneringen gjort i samråd med hytteforeningen, da kostnadsoverslagene var forskjellige i de ulike forslagene.
- Av hensyn til spenningskvalitet må nettet forsterkes. Det må settes opp en ny nettstasjon og noen lavspenningkabler må forsterkes.
- Jæren Everk har etter forsterkningen i 2008 lagt til grunn 5 kW som snittuttak per hyttetomt, med en samtidighetsfaktor på 1. Beregnet kostnad per hytte er 4 200 kr.
- Jæren Everk mener hytteinstallasjonens bruksformål er endret siden 1995, og at hytteeierne utvilsomt krever økt kapasitet på strømleveringen til hele hyttefeltet.

Helgå Hyttegrend har kommentert enkelte sider ved saken i e-post av 27. oktober 2008.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariff. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariff som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at klagen dreier seg om følgende forhold:

- Hvorvidt Jæren Everk har grunnlag for å kreve anleggsbidrag for forsterkning av nettanlegget fra hyttekunder som allerede er tilknyttet nettet.
- Hvilke kostnader som kan tas med i beregning av anleggsbidraget for nye tilknytninger.

Jæren Everks anledning til å kreve anleggsbidrag

Jæren Everk er gitt områdekonsesjon etter energiloven § 3-2. Om områdekonsesjonærens plikter framgår det bl.a. i energilovens § 3-3 at: *"Den som er gitt områdekonsesjon etter § 3-2 skal levere elektrisk energi til abonnentene innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for."* Denne bestemmelsen er å forstå slik at Jæren Everk er pliktig å knytte alle uttakskunder som ønsker det til nettet og å sørge for tilfredsstillende leveringskvalitet. Denne plikten motsvares av at nettselskapene kan sette vilkår for tilknytningen til strømmettet og leveringen av kraft. Slike vilkår kan være at nettselskapet krever at kundene gjennom engangsbetalinger dekker alle, eller en andel av de kostnader som tilknytningen til overføringsnettet medfører. Nettselskapenes rett og plikt til å fastsette tariffier og øvrige vilkår følger av den omsetningskonsesjon som er gitt, jf. kapittel 4 i energilovforskriften.

Spesielt er nettselskapenes anledning til å kreve anleggsbidrag nedfelt i § 17-5 i kontrollforskriften. Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye tilknytninger til nettet eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder, jf. § 17-5 første ledd.

Anleggsbidrag fra kunder som ble tilknyttet før nødvendig oppgradering

Ved forsterkning av en tilknytning kan anleggsbidrag beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning, jf. kontrollforskriften § 17-5 andre ledd. NVE legger til grunn at kunden har rett til å ta ut så mye effekt som hans installasjon (hovedsikringene) tillater. Jæren Everk må ta høyde for at kundene skal kunne ta ut maksimal effekt i henhold til deres hovedsikring når de avgjør dimensjonering av nettet, selv om dette kan synes usannsynlig da nettet ble bygget. Innenfor den begrensningen hovedsikringen utgjør står kunden altså fritt til å endre effektuttaket sitt. En økning i det faktisk effektuttaket som ikke innebærer endring på kundens fysiske installasjon, er ikke krav om økt kapasitet som i henhold til kontrollforskriften § 17-5 andre ledd berettiger til innkreving av anleggsbidrag.

NVE vil presisere at regelverket gjelder uavhengig av eventuelle kommunale vedtak om vann og avløp som har lagt grunnlaget for økt faktisk effektuttak på hyttene.

Jæren Everk kan på bakgrunn av det som står over ikke kreve anleggsbidrag for forsterkning av nettet til kunder som ble tilknyttet før oppgraderingen.

Anleggsbidrag fra kunder som utløser nødvendig forsterkning av nettet

Nettselskapet kan kreve anleggsbidrag ved nye tilknytninger, for kostnader som er nødvendige for tilknytningen, jf. kontrollforskriften § 17-5 første og sjette ledd.

Slik NVE oppfatter saken, er det derfor liten tvil om at Jæren Everk kan kreve anleggsbidrag for investeringer i nettanlegg som er nødvendige for at nye kunder skal kunne knyttes til nettet. Jæren Everk oppgir at for å opprettholde en tilfredsstillende spenningskvalitet måtte det gjøres oppgraderinger for ca 400 000 kr, blant annet måtte det monteres ny nettstasjon og nye lavspenningkabler til sentrale punkter i nettet måtte legges.

Om innkreving av anleggsbidrag til nettanlegg som forsyner flere kunder heter det i § 17-5 tredje ledd at *"i radielle fellesanlegg kan en forholdsmessig andel av disse kostnadene inngå i anleggsbidraget"*. Radielle nett kan forstås som nettanlegg som forsyner en avgrenset og identifiserbar kundegruppe. Ut i

fra den informasjonen NVE har i saken vil nettstasjonen og lavspenningsnettet Jæren Everk krever anleggsbidrag for være et radielt fellesnett. Jæren Everk kan derfor kreve anleggsbidrag fra de som ønsker å tilknytte seg dette nettanlegget for å finansiere nødvendige investeringer.

Siden formålet med anleggsbidraget er å synliggjøre kostnadene tilknytningen er årsak til, og å fordele kostnadene mellom nettkunden og nettselskapets øvrige kunder, skal anleggsbidraget i utgangspunktet beregnes individuelt for hver tilknytning. Det er likevel vanlig praksis ved tilknytning av hytte- eller boligfelt at det totale anleggsbidraget fordeles likt på alle kundene. En slik praksis er i henhold til NVEs forvaltningspraksis akseptert når kundene tilhører samme kundegruppe. Det er da rimelig at nettselskapet setter en grense for hvor stort overbelastningsvern som kan installeres i den enkelte hytte. Hytter som ønsker et høyere mulig effektuttak enn forutsatt av nettselskapet vil måtte betale en større andel av kostnaden.

Med forholdsmessig andel menes at kunden ikke skal belastes kostnader som skyldes at kapasiteten i overføringsanleggene overgår kundens eller kundegruppens effektbehov. Jæren Everk opplyser at det nye anlegget vil være dimensjonert for 5 kW per hyttetomt, mens det gamle nettanlegget var dimensjonert for 2-3 kW per hyttetomt.

Kunder som skal tilknyttes etter at kapasiteten i det eksisterende anlegg var fullt utnyttet, kan avkreves anleggsbidrag tilsvarende en økning i effektuttaket fra 0 til 5 kW. Disse kundene kan imidlertid ikke belastes kostnader som skyldes at ny dimensjonering av nettet også muliggjør en økning i effektuttaket fra 2-3 kW til 5 kW for eksisterende kunder. Disse kostnadene kan som beskrevet over heller ikke fordeles på eksisterende hyttekunder, men må dekkes av nettselskapet.

Jæren Everk må på bakgrunn av det som står over gjøre en ny beregning av anleggsbidraget til kunder som er tilknyttet etter at det måtte gjøres nødvendige forsterkninger. En ny beregning skal ta hensyn til at dimensjoneringen av det nye nettanlegget overgår disse kundenes effektbehov.

Fordeling av kostnader mellom kunder som knytter seg til anlegget på ulike tidspunkt

Kontrollforskriften § 17-5 syvende ledd åpner for at Jæren Everk kan fordele anleggsbidraget mellom kunder som tilknytter seg nettet på tidspunkt for ferdigstilling av anlegget og kunder som blir tilknyttet på et senere tidspunkt, men senest innen ti år etter ferdigstilling av anlegget.

Dersom anlegget var ferdigstilt i 1996, kan ikke Jæren Everk kreve anleggsbidrag fra eventuelle kunder som ble tilknyttet det samme anlegget mer enn ti år senere. NVE har ikke kjennskap til hvorvidt det har vært tilknytninger som har blitt avkrevd anleggsbidrag mer enn 10 år etter ferdigstilling av anlegget, men forutsetter at disse i så fall vil få tilbakebetalt innbetalt anleggsbidrag.

Dette gjelder for øvrig også kunder som tilknyttes etter den nødvendige forsterkningen. Disse kan bare avkreves en andel av kostnadene ved forsterkningen, og ikke en andel av kostnadene for anlegget som ble ferdigstilt i 1996.

NVE pålegger Jæren Everk å endre praksis på dette området. Ny praksis må være i samsvar med bestemmelsene om anleggsbidrag i § 17-5 i kontrollforskriften.

Indeksjustering

NVE observerer at Jæren Everk har en praksis med indeksjustering av anleggsbidraget når Jæren Everk har forskuttert dette for nye kunder som tilknyttes på et senere tidspunkt.

NVE vil påpeke at anleggsbidraget maksimalt kan settes lik nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, jf. kontrollforskriften § 17-5 femte ledd. Med nødvendige kostnader menes anleggsbidrag på tidspunkt for ferdigstilling av anlegget. Kostnader som eventuelt måtte påløpe ved at nettselskapet forskutterer investeringskostnadene for fremtidige tilknytninger håndteres

gjennom inntektsrammereguleringen, og kan derfor ikke kreves inn gjennom anleggsbidraget. Etter NVEs vurdering er en indeksjustering av anleggsbidraget derfor i strid med kontrollforskriften § 17-5.

NVE er imidlertid kjent med at indeksjustering har vært vanlig praksis hos flere nettselskap. NVE har først pålagt endring av denne praksisen i 2007, og vurderer det derfor slik at Jæren Everk ikke skal tilbakebetale hytteeierne det beløpet som skyldes indeksjustering av anleggsbidraget i denne saken. NVE pålegger Jæren Everk å endre praksis slik at anleggsbidraget ikke indeksjusteres for nye tilknytninger.

Konklusjon

NVE finner at Jæren Everks krav om anleggsbidrag på flere punkter er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften.

Jæren Everk kan ikke kreve anleggsbidrag fra kunder som er tilknyttet nettet og som ikke øker mulig effektuttak på installasjonen sin, jf. § 17-5 andre ledd.

Jæren Everk kan ikke kreve anleggsbidrag for anlegg som er ferdigstilt for over ti år siden, jf. kontrollforskriften § 17-5 syvende ledd. Vedtaket innebærer at Jæren Everk må tilbakebetale anleggsbidraget til de kundene i Helgå Hyttegrend som dette evt. gjelder.

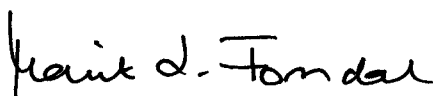
NVE pålegger Jæren Everk å gjøre en ny beregning av anleggsbidraget til de hyttekundene som utløste behov for forsterkning av nettet. Denne beregningen kan ikke inneholde kostnader for anlegget som ble ferdigstilt for over ti år siden. Beregningen skal videre ta hensyn til at kapasiteten i det nye anlegget overgår de nye kundenes effektbehov. Ny beregning av anleggsbidraget skal forelegges NVE så snart som mulig, og senest innen 20. januar 2009.

NVE finner at en indeksjustering av anleggsbidraget er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften, og pålegger derfor Jæren Everk å umiddelbart legge om praksis ved beregning av anleggsbidrag. Ny praksis skal dokumenteres til NVE så snart denne foreligger, og senest innen 20. januar 2009. Vedtaket innebærer ikke at Jæren Everk på denne bakgrunn må gjøre ny beregning av innbetalte anleggsbidrag i denne saken.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torbjørn Jonassen
seksjonssjef

Brevets mottakere:

Helgå Hyttegrend v/Irene Helgesen, Håhammarbrautene 112, 4045 HAFRSFJORD,

Jæren Everk Kommunalt foretak i Hå, Postboks 55, 4367 NÆRBØ